

Növekvő kihívások az emberi jogok területén – nem elégedett az ET emberjogi biztosa

Az Európa Tanács emberi jogi biztosa, Dunja Mijatović 2020. május 6-án mutatta be 2019. évi jelentését az elmúlt hónapokban, illetve az elmúlt évben kifejtett tevékenységéről, szóbeli tájékoztatójában kiemelten kezelve a COVID-19 járvány hatásait. A biztos, többek között, kifejtette, hogy az emberi jogi normák szempontjából a 2019-es évben, az előző évekhez képest, növekvő kihívásokkal kellett szembenézni a világ minden pontján.

Mijatović jelentésében hangsúlyozta, hogy egyes esetekben az emberi jogok megsértésének növekedő tendenciája figyelhető meg, veszélyeztetve, többek között, az európai alapelveket. Effajta negatív gyakorlat a rasszizmus növekvő politikai és társadalmi elfogadottsága, a migránsok és menekültek emberi jogainak figyelmen kívül hagyása, a nők jogainak veszélyeztetése, az eltérő vélemények elfojtása és az igazságszolgáltatás függetlenségének eróziója.

A jelentés bemutatása során az emberjogi biztos a jelenlegi helyzetről, a COVID-19 járvány kapcsán kiemelte, hogy véleménye szerint a járvány felerősítette az eddigi problémákat, súlyosabb helyzetbe sodorva azok elszenvedőit, hiszen e problémák főként az emberi jogok figyelmen kívül hagyása folytán adódnak. Mijatović kiemelte azt is, hogy az európai kormányoknak nehéz döntéseket kellett meghozniuk a vírus elleni fellépés során, és mindenképpen pozitív fejleményként értékelhető a jelenlegi helyzethez való alkalmazkodás, hiszen a járvány több jog és szabadság érvényesülésére volt és van kihatással.

Maga a jelentés tematikusan vizsgálja a különböző témaköröket, melyek között a következő területek kaptak helyet: a migránsok, menedékkérők és menekültek emberi jogai; médiaszabadság és az újságírók biztonsága, békés gyülekezés joga; a nők jogai és a nemek közötti egyenlőség; gyermekjogok; fogyatékkal élők jogai; LMBTI jogok; romák és vándorlók jogai; nemzeti kisebbségekhez tartozók jogai; a rasszizmus és intolerancia leküzdése; transznacionális igazságszolgáltatás; hontalanság; terrorellenes intézkedések és az emberi jogok védelme; szabadságuktól megfosztottakkal szembeni bánásmód; az emberi jogok és az üzleti élet; mesterséges intelligencia; bírói függetlenség és jogállamiság.

A nemzeti kisebbségek vonatkozásában a jelentés összefoglalja, hogy 2019-ben több ízben került sor a kisebbségek aggodalmainak kezelésére az emberi jogi biztos hivatalán belül. A Kisebbségvédelmi Keretegyezmény Tanácsadó Bizottságával egyeztetve a kisebbségi nyelvhasználat, a romák emberi jogai, a transznacionális igazságszolgáltatás és az iskolai szegregáció kérdésköre voltak a kiemelt témakörök a 2019-es évben.

2019 októberében az emberjogi biztos a nyelvhasználatról és nyelvpolitikákról szóló kommentárjában, az említett területtel kapcsolatosan, hangsúlyozta a sokszínűség figyelembe vételét, a kisebbségi jogok védelmének fontosságát, illetve a társadalmi feszültségek csökkentését. Azokkal a szabályozásokkal és politikákkal összefüggésben, melyek az államnyelv megerősítését tűzik ki célul, a biztos aláhúzta, hogy e célkitűzések, habár legitimek az adott országokban, nem gyakorolhatók az egyéb nyelveket beszélők jogainak kárára, terhére. Ez különösen igaz kell, hogy legyen a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyekre, illetve az említett politikák nem mélyíthetik a meglévő törésvonalakat sem. Az emberjogi biztos arra

hívja fel az államokat, hogy nyelvpolitikájukat inkluzív és gyakorlati módon állítsák össze, és a folyamatba hatékonyan vonják be a civil társadalmi szervezeteket is.

Mijatović emellett az etnikai, nemzeti vagy nyelvi alapú diszkrimináció elleni küzdelemre is buzdítja az országokat, illetve úgy véli, inkább ösztönzőket, mintsem szankciókat kellene alkalmazniuk az államnyelv megerősítése érdekében bevezetett szabályozás és politikák kialakítása során. Végül, a témakörrel kapcsolatosan azt emelte ki, hogy az országoknak elő kell mozdítaniuk a többnyelvű oktatást a társadalmi kohézió erősítése és a jövőbeli konfliktusok kialakulásának elkerülése érdekében.

2020-05-13 Varga Csilla